

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Diploma Engineering Semester –I/II Examination Jan. 2012

Subject code: 320004**Date: 25/01/2012****Subject Name: Fundamentals of Electrical Engineering****Time: 10.30 am – 01.00 pm****Total Marks: 70****Instructions:**

1. Attempt all questions.
2. Make suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. English version is considered Authentic.

Q.1	(a) Define the following terms. (any seven)	07
	(1) EMF (2) Current (3) Potential Difference (4) Reluctance (5) Energy (6) Permeability (7) Power (8) MMF	
Q.2	(b) (i) Explain Fleming's left hand rule. (ii) State and explain the factors affecting the co-efficient of self inductance	03 04
Q.3	(a) Define the following terms with reference to a.c. circuit. (1) R.M.S. value (2) Form Factor (3) Phase Difference (4) Peak Factor (5) Amplitude (6) Cycle (7) Time Period	07
	(b) Prove that current lags applied voltage by 90 degree for purely inductive circuit	07
	OR	
Q.3	(b) For 3-phase STAR connection derive relationship between (i) line voltage and phase voltage (ii) line current and phase current.	07
Q.3	(a) Explain O.C. and S.C. test to find out efficiency of a single phase transformer.	07
	(b) Explain the different types of D.C. generator with circuit diagram.	07
	OR	
Q.3	(a) Describe the working ,types and simple construction of auto transformer.	07
	(b) Give the comparison of the squirrel cage induction motor with slip ring induction motor.	07
Q.4	(a) Classify the electrical measuring instrument in different way.	07
	(b) List the types of single phase induction motor. Explain working, construction and application of shaded pole type single phase induction motor.	07
	OR	
Q. 4	(a) Write short note on Multi-meter.	07
	(b) Explain the Ward-Leonard method of speed control of D.C. motor.	07
Q.5	(a) State the types of fuse. Explain HRC fuse.	07
	(b) Explain V-I characteristic of P –N junction diode.	07
	OR	
Q.5	(a) Explain pipe earthing with neat diagram.	07
	(b) Explain types ,construction and application of transistor.	07

*****

પ્રશ્ન-૧	<p>અ નીચેના પદોની વ્યાખ્યા આપો. (કોઈ પણ સાત) (૧) વિદ્યુત ચાલન શક્તિ (૨) વિદ્યુતપ્રવાહ (૩) પોટેન્શીયલ ડીફરન્સ (૪) રિલક્ટન્સ (૫) એનજી (૬) પરમીબીયાલીટી (૭) પાવર (૮) એમ.એમ.એક.</p> <p>બ (૧) ફલેમીંગના ડાબા હથ નો નિયમ સમજાવો. (૨) સેલ્ક ઈંડકટન્સ ના ગુણોક પર અસર કરતા વિવિધ પરીબળો સમજાવો.</p>	07
પ્રશ્ન-૨	<p>અ એ.સી. સરકીટ ના સન્દર્ભમા નીચેના પદોની વ્યાખ્યા આપો. (૧) આર.એમ.એસ. કિમત (૨) ફોર્મ ફેક્ટર (૩) ફેઝ ડીફરન્સ (૪) પીક ફેક્ટર (૫) એમ્પ્લિટ્યુડ (૬) સાયકલ (૭) આવર્તકાળ</p> <p>બ સાબિત કરો કે જ્યારે શુષ્ક ઈંડકટીવ સરકીટ ને એ.સી. વોલ્ટેજ સોર્સ સાથે જોડવામા આવે છે ત્યારે કરંટ એ વોલ્ટેજ કરતા ૮૦ ડીગ્રી લેંગા હોય છે.</p>	07
પ્રશ્ન-૩	<p>અ ૧-ફેઝ ટ્રાન્સફોર્મર ની કાર્યક્ષમતા શોધવા માટે ના ઓ.સી. તથા એસ.સી. ટેસ્ટ સમજાવો.</p> <p>બ સરકીટ ડાયાગ્રામ સાથે ડી.સી. જનરેટર ના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.</p>	07
પ્રશ્ન-૪	<p>અ ઓટો ટ્રાન્સફોર્મર ના પ્રકારો, વર્કિંગ અને સાદી રચના વર્ણાવો.</p> <p>બ સ્ક્વીરલ કેઝ ઈંડકશન મોટર અને સ્લીપ રીંગ ઈંડકશન મોટર ની સરખામણી કરો.</p>	07
પ્રશ્ન-૫	<p>અ ઇલેક્ટ્રીકલ મેજરીંગ ઈંસ્ટ્રુમેન્ટ નુ વિવિધ રીતે વર્ગીકરણ કરો.</p> <p>બ સીંગાલ ફેઝ ઈંડકશન મોટરના પ્રકારો નુ લીસ્ટ લખો. શેડેડ પોલ પ્રકારની ઈંડકશન મોટરનુ કાર્ય, રચના અને ઉપયોગો સમજાવો.</p>	07
પ્રશ્ન-૬	<p>અ મલ્ટીમીટર ઉપર ઢ્રેક નોન્ધ લખો.</p> <p>બ ડી.સી. મોટર ની સ્પીડ કંટ્રોલ માટેની વોર્ડ-લીઓનાર્ડ મેથડ સમજાવો.</p>	07
પ્રશ્ન-૭	<p>અ ફ્યુઝ ના પ્રકારો લખો. અને એચ.આર.સી. ફ્યુઝ સમજાવો.</p> <p>બ પી.-એન. જંકશન ડાયોડ ની વી.-આઈ. લાક્ષણિકતા સમજાવો.</p>	07
પ્રશ્ન-૮	<p>અ સ્વચ્છ આકૃતિ સાથે પાઈપ અર્થીંગ સમજાવો.</p> <p>બ ટ્રાન્ઝિસ્ટર ના પ્રકાર, રચના તથા ઉપયોગો લખો.</p>	07

*****